

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ára évnagyságra 3 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhétes sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
A nyitólétrejű cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzandók.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, január 26.

(D) Említettük többször azon ellenszenv természetét, melyet a német szövetség közép hatalmainál a két nagyhatalom magatartása idézett elő.

A keserű hangulat általános lön Németországban a későre felizgatható, de aztán kintartásban szívós természetű német nemzetre csekély hatással vannak Anglia fenyegetései, vagy Austria s Poroszország eltérő magatartása; az augusztinburgi herceg örökösödését nemzeti kérdéssé tette a német közvélemény, és a nép kész testvérháborút is kezdeni.

Az agitatio azon nagy harcában, a mely Germania népe közt az utóbbi időkben folyt, egy fenyegető rémeszme merült fel: a rajnai szövetség.

E száraz első tizedében éppen ilyeszeri természetű viszály ütött ki ott, habár más kérdés miatt. A német közép hatalmak ugyanazon része, a mely mostan, szembe szállt az osztrák politikával; s a rajnai szövetség czíme alatt új alakba szervező Németországot, mely által az addigi szövetség megsemmisült. Ferencz császár kénytelen volt lemondani a német vagy is római császárság czíméről s jogairól, s magát egyik hercegségéről osztrák császárnak czimeztetni.

Ezen viszály miatt alakult az osztrák császárság eszméje, mely később Napoleon legyőzése után, mint ilyen, vissza nyerte befolyását a visszaállított német szövetségre, azonban éppen azáltal, hogy nagybíródomai természetét benn és kívül folyvást érvényesíteni törekszik, s kötelezettségeit a német szövetség, valamint a közös korona általi viszonyát az egyes belső államokhoz kötelezett irányban teljesíthetni, nagyhatalmi politikájának irányához képest, nem mindig állhat hatalmában: régi összekötőzése a német szövetséggel most ismét felújul; és már hallszanak a Rajna mentén azon fenyegető hangok, melyek az osztrák politika ellen egy új rajnai szövetség után kiáltanak.

És ezen fenyegető szövetség kiindulási mozzanata az előbbtől lényegesen különbözik, s épp azért fenyegetőbbnek látjuk azt. Az első rajnai szövetség legnagyobb részben a világhódító Napoleontól Németországra áradható balsors megelőzése czéljából kötöttet; tehát egy előállott helyzetnek féligmeddig kénytelen elfogadása gyanánt volt tekinthető; míg egy mostani szövetség a mostani Napoleon erőszakolása nélkül belső viszály miatt alakulhatna, s azon elvi természettel bírna, a mely Napoleonnak eddig mindig nagy erőt adott a nemzetiségi jog melletti harczaiban.

Most a német nemzet nem a hódítóknak, hanem azon magas szellemű uralkodónak szövetségével fenyegetőzik, ki a nemzetiségek jogát s politikáját, a koronák joga s politikája felett állónak hirdeti.

Éppen ezért egy mostani rajnai szövetségnek egészen más elvi jelentősége, következőleg másszeri erőnyomatéka lenne Európában, erősítése lenne az a nemzetiség eszméjének, a mely delejes erővel vonná magához Európa minden nemzetiségeinek rokonszenvét, a melyek ma kisebb-nagyobb mértékben mind békültenek.

De a német nemzet nem forradalmi nép, mint az olasz vagy lengyel; ő ha neki indul, szívósan kiállja a hadviselést, de eszmék zászlóját elől hordozni nem o haját; saját jólétére, s jogainak érvényesítésére törekszik, s elég erőt érez magában, hogy létező jogait védelmezze, s e részben nem európai szükségesnek, hogy ilyetén jogait más európai népek hasonló jogainak létezésé által biztosítsa.

Apróbb nemzetiségekre nézve az európai többi népek vívmányai elhatározók, s fontos

befolyással bírnak; Németország ellenben, ha felkél, maga tudja kivívni, s egyszersmind megvédeni vívmányát. Vagy is ő lehet szabad agyis, ha körülte minden apróbb nemzetiség rablánczon nyög, mert ő csak akarni tudjon, elég erővel bír, hogy kivíjon és fentartson bármely eszmét.

Egy negyven millióból álló nemzetnek csak akarat kell, s saját sorsát bizvást intézheti.

Éppen ezért a német nem forradalmi nép, s nem is igen bannak a hatalmasságok is oly kurtán vele, hogy Heine ezen szelindekjének forradalmi szenvedélyeit felbolygassák.

Látjuk most is, hogy a német nemzet határozott magatartása egy kissé megdöbbenést a fenyegető Angliát, ki a nyílt politika teréről e kérdésben kezd a kabinet titkainak pókhálói közé bevonulni. Austria és Poroszország is legalább annyira hátrál, a mennyiben a német közép hatalmak álláspontját egy kissé megközelíthetik.

És e perczben a német nagyhatalmak egyetértésre törekedvén a közép hatalmakkal, annyi eredményt már mutatkozik is, hogy ez utóbbiak többé nem ellenzik az osztrák és porosz hadsapatoknak Holsteinon való átvonulását, hogy így Schleswiget megszállhassák.

Látható ebből, hogy egy kis egyetértéssel még gyakorlatias német politika fejlődhetik ki, mint, a melyet a német entusiasmus tervelt, a mennyiben a kivétel jogszerűbb lehet.

Mert a mint többször megjegyeztük, a német szövetségnek csak a holstein-lauenburgi területhez van joga, Schleswighez nincs, mint a mely a szövetségbe nem tartozik; ellenben Austriának s Poroszországnak van joga Schleswiget is megszállani, mert 1851- és 1852-ben Dániának csak oly feltétel alatt biztosított ezen hercegségeket, ha visszaállítja azoknak törvényes autonómiáját, vagy is az általa ostromolt öszmonarchia helyett a personalis uniót.

Mintán Dánia ezt megtagadta, a nagyhatalmaknak joguk van öt kényszeríteni ígérete teljesítésére.

A német hatalmaknak Dánia tagadó magatartása némileg kedvez, a mennyiben, ha tagadásából a hercegségek elszakadása következne be, annak Dánia maga leend oka.

Nagyobb dilemmába jött volna, vagy jöhetne Austria és Poroszország, ha Dánia azonnal teljesítené 1852-ki kötelezettségét, a mikor aztán eo ipso a nagyhatalmak is garantiroznák, sőt védeni tartoznának Dánia integritását.

Ekkor — minthogy a német nemzet okvetlenül a törvényes örökös kezében akarja látni Holsteint, sőt Schleswiget is — Austria s Poroszország már szerződésénél fogva kénytelen levén a követelésének engedő Dánia épességét biztosítani, a harc a német törzs között kikerülhetlennek mutatkoznék.

És e harc horderejét, mely Európa szívében, és a közvélemény által kedvelt nemzetiség eszme érdekében folya, megmérni ma alig lehet.

E harc pedig, dacára ezen mostani kétes fordulatoknak, igen könnyen bekövetkezhetik, sőt ma is sok valószínűséggel bír.

A bonyodalom még ma chaotikus. A tornyosuló fellegek közt átsüthet egy-egy szírvány-sugár, de egy vihar kitörése vagy elvonulása a végzet s a jövődö titkai közt áll.

Annai bizonyos, hogy a politikai ügyek barátai most a fejleményekből fényes tanulmányokat tehetnek, s talán nagy viszontagságok, de mindenestre nagy tapasztalatok várnak mindnyájunkra, s a világpolitika félszázad óta nem volt érdekesebb, figyelemgerjesztőbb, mint a jelen perczekben.

A gazdasági egyletnek e hó 25-dikén tartott közgyűlésén két nevezetes eszme merült fel, a mi az olvasók figyelmét kiválólag vonhatja magára: egyik m. Zeyk József ur indítványa, mely szerint hazánk egyik kiváló fontosságu természetmánya levén a szőlő, miután a hamburgi kiállítás alkalmával igen élénken tűnt ki borainkra nézve a rossz kezelés mindenféle hátránya, czelszerűnek tűnik fel, hogy az egylet eddigi szakosztályai még egyvel szaporíttassanak, illetőleg a borászati ág a gyümölcsészeti- és selymesztitől—melyekkel eddig egy osztályt képezett—külön szakitassék s külön osztály legyen, melynek feladata a borászat tökéletesítésével foglalkozni, s e téreni tervezete s működése által ezen gazdasági ágnak azon kívánt lendületet adni, a mely külpiaecokra való kihatásunk czéljára mulhatlanul szükséges. Ez indítvány elfogadtatván, alkalmazása a rendes választmány feladata lesz.

Másik eszme egy ügynökség s ennek kezelése alatt álló műtárlat létesítése. Ez ügynökség feladata közvetítőnek lenni a gazda, műiparos és vásárló közönség között; továbbá a mivel gazdaszat által használatba vett termények, nemesb fajta gyümölcsök, virágok, valamint a gazdaszatot elősegítő eszközök, gépek stb. körül utasításokat adva irodalmi uton, egyszersmind azoknak beszerzésére a gazdaközönség kíváncsára közvetítőnek lenni.

Az ügynökség feladatának részleteit az általunk is közlendő program tüzetesebben hangozja. Itt annyit említnék meg, hogy ezen ügynökség elvállalására s annak legnagyobb részben saját költségei megállapítására a magyar általános biztosító társulat erdélyi főügynöke és a „Korunk” című lap szersztője Kővári László ur vállalkozott, kinek e téreni jártassága s előbbi ügynöksége által már szervezett összeköttetése az ország különböző részeivel a lehető sikert biztosítja.

A gazdasági egylet által elfogadott program az ügynők feladatát tüztvén ki azt, hogy ügynöksége működését, valamint a tárlatra nézve teendő eladási és vételi, szakcseléd-szerzési s megrendelési bejelentéseket közzé tegye, e mellett alkalmazási szempontból a lehető szakírók és szaklapok által a real ismeretek terjesztésére, s a tárlat tárgyainak ismertetésére s közforgalomba hozatalára irodalmilag is közrehasznos; egyszersmind az ügynők teendőjeit határozatokat az, hogy valamelyik hazai lapot ügynökségének közegéül használja, a mi részben különben sem forgott volna fenn semmi akadály, s annyiav kevésbbé a jelenlegi esetben, midőn az ügynőknek egyszersmind saját lapja áll rendelkezése alatt.

Hogy olvasóink hosszabb magyarázatok nélkül tájékozva legyenek ezen tárlattal összekötött ügynökség czéljáról és köréről, ehez saját szakában hasonló vállalat a Girokuti kiterjesztí ügynöksége s működésének hasonló-szerű közege a „Falusi Gazda” című szaklap, a mely inkább a kertészettel foglalkozik.

Hogy Girokuti ügynöksége szép kiterjedésnek örvend, azt láthatni a lapja végén hasábkora terjedő levelezésből, melyből kitétnék, hogy a megbízásra nézve őt a közönség mennyire igénybe veszi.

Az itteni ügynökség azonban már tárgyaira nézve széles körű leend, s nagyobb feladat teljesítésére van bivatva, melyet, hogy miképp oldhat meg, attól függ: miképp fogja azt a gazdaközönség magára nézve hasznosítani, sőt még inkább attól, hogy az üzlet embereit az erdélyi természetmennyek mennyi részben vonzák az itteni piac felé.

Kérdésen kívül az erdélyi vasut megtagadása ezen vállalatot is meg fogja fosztani rendszerebb s sikerteljesb kifejlődésétől, de ha az áruforgalomra nézve nem is lehetne az a kívánt hatással, igen sokat használhat az észszerűbb gazdaszat terjesztésére s állandó műtárlata hasznos közegül szolgálhat arra, hogy a gazda a különböző természetmennyi s földmívelési cikkekéről magának időszakonként tudomást szerezzen.

Ez okból ezen vállalatot előre is ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe, igérvén egyszersmind, hogy ezt is mint más intézményeinket kellő figyelemmel fogjuk kísérni.

Egyéni nézetek a népnevelés ügyében.

(Folytatás.)

A fenn előadottakból folyólag, népnevelésünk hiányos voltának 3-dik okát abban vélem rejteni, hogy a minden községekben álltandó iskolák, azoknak jó rendben tartása, és a szülők neveltetésbeli köteleességeik fölött nem volt meg eddig az a kellő figyelem, melyet ezen országos ügy méltán megkívánt volna.

Megye-, szék-, (mikor van) ország- és bíródomai gyűléseken mindenütt tétetnek indítványok, javaslatok, merülnek fel különböző tárgyak felett vitakozások. Pénz- és katona ügy, bíródomai kölcsön, hitelintézet, arad-beres-toronyi nagy-várad-brassói s mindenféle vasutak tárgyalatnak, és ez egy a népnevelés, melynek nézetem szerint elsőhelyet kellene elfoglalnia, mintha éppen papoknak és tanítóknak volna szüktségük a nép kímítelésére, annak erkölcsi, valóságos és polgári kiképzésére, inkább csak papi és tanítói körhöz tartozónak láttatik hagyatva lenni a nélkül, hogy ezek végrehajtó kiálatalommal bírnának a rendteleneke nézve.

Mondaná talán erre valaki: hisz az engedtelenekeket, hanyagokat át kell irni az illető hatóságoknak. Oh hányszor nem történt már ez, minden állandó eredmény és siker nélkül! Már pedig a pap vagy tanító nem vezetheti „fülénél fogva” a hanyagokat és engedtelenekeket iskolába, nem bűntetheti a hanyag és rendetlen szülöket, nem tartozván közhöz és hatalom. Miképp lehessen tehát ily körülmények között virágzó népnevelés? És ekkor, mit érnek a fényes városok, földbelitelintezések, bármennyi vasutak, gőzhajók, ha a nép ostoba, durva és miveletlen? Mit érnek a legbőlebb tövények s minden földvös intézkedések, ha a nép nincs oda nevelve és érlelve, hogy mind azokat átérthesse, s az igaz polgárosodás virágzó mezejére lépven, öntudával bírjon azon eszmének, hogy ő is az államgépezet egyik kiegészítő tagja, s csak úgy boldog, virágzó az egész, ha annak részei egyenkint is azok!

Ha Sina ős lakóit Konfucse törvényei a polgárosodásnak még csak a b. c-jére sem taníthatták meg, s Afrikának éjszakai partjaitól kezdve egész keleten, még csak nyoma sem látszik annak, szeretők felhozni okul, hogy ott a keresztén vallásnak előtája nem terjesztette el még az igazi művelődésnek terebély ágait. És nálunk, hol a k. vallás szinte ezer év óta hintegeti a nemesebb érteket, a telebarati szeretetnek, a jog és igazságának szt. magvát, miért nem termette még meg földvös terméseit? Miért van nép és nép között, felekezet és felekezet között idegenség, miért sokszor a legszentebb s éppen a nép javára célzó intézkedésekkel szemben is az ő részéről ellenszenv és hidegség? Egyéni gyarló nézetem szerint azért, mert néplünk alsó osztálya nagy részint iskolázatlan; azért mert nincs minden helységben jól rendezett iskola, azokban tisztességes fizetéssel ellátott és jól képzett népnevelők; nincs az illető hatóságok részéről a népnevelés köz és országos ügyére kellő és komoly figyelem fordítva.

(Folytatása és vége következik.)

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Cserhalomtáj, jan. 24.

Vidékünk értelmiségének egy része csak nem megszokott magába vonultságából folyó hó 9-ken este kibontakozott. Táncvigalmunk volt Bilakon a sófalvi hh. egyház temploma javára. E táncvigalom az azt indítványozó r. h. Bernád József ur s hh. neje jellemére szép sugarakat lövelt. Az irt haszonbőrű urak nemcsak hogy a közügyek iránti kegyelenségeknek tanubizonyságát adták; de laktermeik átadása s a vendégek iránti szívségük által megmutatták, hogy dacára a lejárt másfél nehéz évtizednek, el még a magyar vendég szeretet. Ezt mondhatni az itt szállaló járásbíró Péterfi Dénesz urról is, ki szinte minden munkásságát igénybe vette, s pedig szép eredménnyel a közhasznú vigalom sikerítésére. Varró István sófalvi hh. lelkes és dicseletes tevékenységet fejtett ki. Annnyifele osztály volt itt több nemzetiségből képviselve, s mégis fesztelenség és derület volt jellege a vigalomnak, hogy akaratlanul ráemlékeztünk az 1848 előtti időkre. A bálkirálynéről nem szólnék, nem azért, mert nem divatlapnak

irunk, hanem mivel akármely városi népes társaságnak díszváltó 2 lány és 1 nő bája felett a vélemények meghasonlottak. A táncvizsgálatom jövedelme 90 ft. o. é. Legalább az ablakok már megkésztettek a szél at meg at stülvölése vesszedelmének nem lesznek kitéve az ábitatos hívek. De e templom halaszthatatlan kiújításra s ideiglenes fedele újfedélre vár. Azonban mi reméljük, hogy a közvetlenül utódokkal nem bíró sófalvi birtokos urak, kiknek vallásos hazafi buzgalomok országsszerte ismeretes, vallásos kegyeletüknek ismételt újabb tanujelű, a tagosítás végrehajtása esetére ajánlott több hold föld-birtokot, az egyház használatára mentől előbb átadják s az egyházi épületek fenntartására, az iskoláztatás eredményesbételére jövedelmi forrást nyujtva: márványon drágább, ércnél keményebb emléket emelnek örökölts családi vallásos és hazafi nagyságuk emlékéül. De itt szabadon az illető megyei hivatalhoz azon kérést intéznem: hogy mi az oka annak, hogy a sófalvi hh. polgárság a kurta kocsmát öket illető haszonbéri díj illetőségét a hh. egyháznak ajándékozva, az egyház abból még egy krajczárt se kaphatott kezéhez annyi égető szükségie dacára?

Valóban annyi a szükség mindenfelé. És mégis midőn Hangásalji munkásságra hív fel, akad azt hiszik városi ember, ki tudományos könyvei között virasztva éjeket; a „Korunk” ez évi 1-8 számában azt mondja, hogy mi nem tehetünk, mert hatóságaink ternei becsukvák. A gazdaságról nem szölk, mert az csak megyen a hogy mehet, de itt is a mentől több buzgalom, kitartás, erély soha se sok. De azt bátran merem állítani, hogy a gazdaságkodás bizony kevés helyett áll jólábon. Nem tudjuk, nem akarjuk megszólalni a nélkülözéseket, s pedig ha csak egy krajczárral költünk is évenként többet mint a mennyi bevételünk, már hiány jelentkezik, s mig ez által magunkra nézve megterhesítjük a terhes napokat, zavartá tesszük álmatlan éjeinket, képtelenné válunk közügyeink segélyezésére, irodalmunk pártolására, s pedig csak vagyons polgárok s kifejezett irodalom biztosítatja nemzeti jövőnk; és most inkább, mint valaha! Azért csak előre munkára!

Szokott ez évi első vásárunk is lejára e héten. Részint a 22 fokú hideg, részint az óriási pénzszűke miatt gyenge volt az adás, gyenge a vevés. Csak vágó-marháknak volt kelete, de éppen ez a mi kevés. Takarmány nincs. A pálinkafőző üsteknek lejárt. A lovakra még rá se nézett senki. S éppen ezért valóban oly jól esett, hogy a remondázás érdekében szót emelt gazdasági egylettünk. Bárcsak eredménye lenne. De bár lennének tekintettel az illető hivatalnokok a felsőbb rendeleire, miszerint csak ép egészséges s arravaló ménekek lehessen hágtatni; s bár lenne felügyelet arra, hogy a szabad ménék július havával záratnának el, ha már végleg a ménesektől ki nem záratnának; hogy a késő őszi csikók, kivált fiatal, még tenyészésre éppen ki nem fejtett kancazáknál, maradnának ki, a gazdaságkodás tetemes kára, méltó bosszúgára, az államgazdaságot hátrányára.

De felül a hidegről emlékeztünk. Valóban öregeink által is nem értellünk van. Szerencse, hogy vastag hó fedi határainkat, mert különben nem csak szép reményű vetéseink, de szőlőnk is kényesebb természetű gyümölcsfaink is végveszélynek néznének elibe. Így is ki tudja mi történhetik baraczk s körtvéfalkal, pedig annyi rügy mutatkozik. A hideg 23 R. fokig is volt már felemelkedve, s csak tegnap kezdett engedni. A fagyagnak ember, annyi négyhába s szárnyas állat lett áldozata. Sárvárt egy szegény ember magára lévő tehene, Lekenczen több disznó fagyott meg. Elfagy az embereknek lábok, kezek, orrok, fülök, s annyi a hűlés okozta beteg. Legkeserűebb a szegény árokalji hurubában élő égetek állapota; mert igen kevés láthatta el magát kellő lakkal, mind a mellett, hogy szolgabíránk az építésre szükséges faanyagokat a járassal szíves volt meghozni s ma is folytat hoztatja. Valóban szolgabíró ifju Bohézel Sándor ur sok erélyt fejtett ki a járásában hivataloskodása alatt történt sz. andrási és árokalji égések alkalmával az építési anyagok helyreállítására, az egyházi épületekhez kívántak részint beszerzése s az épületek rendezése körül tett buzgalma által; kivált S. Sz. Andráson, mely egy év alatt csaknem nagyon csinos faluvá épülte ki magát; mind zsindefedelt épületeivel. Summa cunque!

Ilyefalva, jan. 20.

Azon ígéretemet, hogy az illyefalvi magtár-ról tudósítást küldök be, teljesíteni akarom. Igértam vala, hogy tudósításom „érdekes” leend. Hegyén csattan az ostar, kezdjük a dolloghoz. A kérdéses magtár eszméjét a tényerőben gazdag lelkész, az idvezítő tudományának korán hunyt confessora Erősi M. pendíté meg, s törekvők a betűnek lelket adni; valóságos életbiztosító intézvény ez buzgalom s jó kezelés esetében.

Czélja: szüktermés, tűzvész vagy bármilyen nemű csapások alkalmatlanságával az egyesek- és családoknak kölcsön kiadott gabonaosztalék általi fűlsegítése. Szervezte: csak is ref. egyének vagy oly vegyes házasságban élők, kik közül egyik fél ref. egyén (vannak a rom. kath. kívül g. n. egyesültek is) lehetnek magtári részvényesek. Itt egy rövid megjegyzésem van, ne hogy kihagyja t. szerkesztő ur! Midőn a „testvériség” lobogóját lengetjük vagy akarjuk lengetni, nem szabad a felekezetséggé hideg szellemével övedzeni át a mi sziveinket. Nő, de hisz éppen most jut eszembe: e határozat is olyan a magtári szabályok között, mint az A B C-ék vagy olvasó könyvek czimlapján a kifejezés: „Katholikus növendékek számára.” Azonban, ha ref. növendék veszi kezébe, hogy valami szépet és jót tanuljon belőle, nem veszt és nem veszi zokon az illető író; valamint nem venné ugy hasonló esetben a ref. író sem. Nem rég a helybeli új szervezett rom. kath. néptanodát látogattam meg, láttam ott Indali falitáblát, kath. olvasó könyvet és A B C-t s a különnevt, de egy, az idvezés czélja felé vezető felekezeti írói műveiből a cs. somlyói képezdében végzett karcsfalvi Veres Antal annyira eredménydusan, oly eszélyesen és illemmel vezetli növendékeit, hogy bármily gyakorlott tanítónak is előnyére válnék.

Visszatérlek kitűzött tárgyamhoz. Az érintett magtárba négy gabonanemből — tisztábbra, rozsa, tökbőrű és zabból — tehetni be minden évben octoberől novemberig, azontul nem. Mindenik gabonanemből egy-egy részvény 10 köböl, két végánál kevesebbet nem lehet betenni; ezt évenként kamat vagy további betétel által szaporíthatni mind addig, mig az illető részvény egyik vagy mindenik gabonanemből kitelik, s csak is ekkor kapja a részvényes részvénye egy köböltől egy véka kamatját, addig nem. Évi kamatra osztalékot kapnak elsőbbsen a részvényesek, azután a nem részvényes, de hypothecális egyének azon esetre, ha hypothecális kezest állítanak. Egy köbölnél kevesebbet, ötnél többet kamatra kiadni nem szabad a magtári bizottmányának. A kamatot minden év nov. 1-ig be kell fizetni; ki a fizetésben hanyag lenne, azon kívül, hogy a kölcsönzött gabonát kamatosztól fölveszik rajta, többé a magtártól nem kölcsönözhet. Megjegyzendő, hogy kinek bármilyen gabona részvénye 10 köbölre rugott az, az illető $\frac{1}{20}$ hiánni 10 véka évi kamatot más nemű gabona részvényre átváltoztathatja. Annak az $\frac{1}{20}$ -nak megértésére szükség tudnunk, mikép a felelős magtárkezelőnek, ki minden november elején tartozik számolni sáfárkodásáról, meg a bejövendő kamatból $\frac{1}{10}$ rész, az egyháznak és tanodának hasonlólag $\frac{1}{10}$ rész. A magtár helye az egyház, s körében levő éléskamrákat védő kerítés észak-nyugati bástyája.

Alkalmasint többen tudják e lapok t. olvasói közül, mikép az említett kerítésen belüli kamrák s a kerítést erdítő bástyák egyes családok tehetség szerinti magtárai. Vajha e kinos tenger közepén álló szellemi sziget az egyházból, melyben még eddigél iheletlen kebel nem prédikálá Jézus üdvözítő tanát, bár átomszerű magvát hordanak ki mentől többen a tudománynak, mely egyedül képes embert alkotni. Ugy értesültem, h y jövőre nézve, ne hogy a templom környékére fölhozdott anyagi kincs szerfölötti szerelmé földrögehez láncozja a gyarlóbb emberek szívét, a legelső bástya homlokára e sokat, e minden földi és égi üdvöt magabafoglaló szavakat fogják felírni: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek ígéjével is.”

Eszmétársulatnál fogva följegyzem, hogy érvényesíteni fogja e szavakat szellemileg, folyó hó 17-én nt. G. G. F. ur által beigatott s. Ján. 10. R. 11. vben megirt alapigék nyomán tartott jeles beszéde által beköszöntött új lelkész Révai L. E. díszes egyházi ünnepélyen a helybeli és vidéki felekezetek nélküli nagyszámú hallgatókon kívül jelen volt a s. sz. györgyi gymn. igazgatója, tanító kara, jelen főképe a dalárda, a szerény Zajzon F. vezetése alatt, mely itt is szép jelét adá, valóságos tanodai jelleme és egyházas buzgalmanak.

Az ünnepély utáni szép kívánságok között legmeghatóbb volt a hajlott kora értelmes apának fiához írott beszéde, gyöngéd tanácsa s a fiának szerény magaviselete.

A magtár szabályairól még sokat írhatnék, de fölösleges azon igazságnál fogva, hogy nincs oly correct törvény, melyet az idő szellemé correctebbé ne tehetne.

Miután ezeket megemlíttem, egy névsort írok, neveiket azoknak, kik a helybeli ref. egyház érdekében a kegyelet szent oltárán tisztelettel áldozának. Meglehet, az életben levő kegyes adományozók szerénységét bántom a nyilt dícsérettel, de a nélkül a nyilt szükkebliséget nem lehet eléggé megírni. Első ezek közül néh. Szalanczi P. nő, ki adott a ref. egyháznak egy annak jövedelmező s alkalmas gazdasági épületekkel ellá-

tott belső telket, ezenkívül szép azurszin szőszékeltakarót, gazdagon aranyozott nagy ezüst kehelyt, ahozvaló tányérral. Második adományozó néh. Tankó József s neje L. Anna, kik hasonlóan gazdagon aranyozott ezüst kehelyt adtak ahozvaló tányérral együtt, mindeik neve fölírattal. Urasztalát a régi s a templom díszével ellentétben álló helyett készítettett t. Perke B. urnő. Papizéket rom. kath. Gyertyányf A. ur, kinek nem rég elhalt nemes indulatú fiatal neje ref. vala. Ime megírtam a szándékolt névtárt. Mindezek nem szorultak gyarló dícséretre, de annyival inkább megérdemlik sokan emez intésemet: Jobb Istennek oltárán áldozni, mint a sáttánnak csal étkekkel terhelt asztala mellett dorbézolni s a mellől pöffszkedve nézni a közjórti küzdelemben izzadókat.

Bár előttünk a szent szabály: „Ne tudja balkezede, mit cselekszik jobb kezede”; mégis írnom kell nemcsak az itt élő alföldi szükölködőről. Addig is Isten velünk!

Lőthe József.

Az erdélyi muzeum-egylet 1864 febr. 15-kén és a szükséghez képest még 16-kán is folytatolag tartandó közgyűléseinek

Targysorozata:

- 1) Előki megnyitó beszéd.
- 2) Két bizottság kinevezése, a melyek egyike a jegyzőkönyvet és levéltárt, másika a pénztár megvizsgálja.
- 3) Titkári jelentés az egylet gazdasági ügyei és tudományos működése folyamáról és állásáról.
- 4) Pénztárnoki jelentés a pénztár állásáról és a választmányilag megvizsgált pénztár szám adás előterjesztése.
- 5) Igazgatói jelentés a gyűjtemények állapotáról általán és a természeti tár állapotáról külön.
- 6) Könyvtárnoki jelentés a könyvtár állapotáról.
- 7) Éremtárnoki jelentés a régiség- és éremtár állapotáról.
- 8) A választmány legrégibb 4 tagja helyébe 3 évre és az időközben kilépett 1 tag helyébe két évre új tagok választására szavazatszedő bizottság kinevezése és szótazolás. *)
- 9) A választmány indítványainak megújítása és irántok határozás.
- 10) Az 1864-diki költségvetés megállítása.
- 11) Egyesek indítványai.
- 12) Bizottság kinevezése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
- 13) A levéltár és pénztár megvizsgálására kiküldött bizottságok jelentései.
- 14) Az ujonnan választott választmányi tagok nevei kihirdetése.
- 15) Tudományos felolvasás.

Az e sorozatba foglalt tárgyak eshető felosztását a gyűlés két napjára a körülményekhez képest a közgyűlés fogja alkalmilag elhatározni.

A gyűlés helyisége a városi közseggtanács terme, kezdete mindennap reggel 9 órakor. Az egyesek indítványai az 1862-diki közgyűlés ebbeli határozata értelmében a gyűlés megnyitása előtt az elnöknek bejelentendők hogy a napi-rendben sor eladasson nekik.

A tudományos ülés 15-kén délután 5 órá-tól 7-ig a tanácsház nagy termében

A kik olvasni vagy előadást tartani kívánnak, az alapszabály 46 § s értelmében ebbeli szándokukat és a tárgyat előre kötelesek az elnöknek bejelenteni.

Az igazgató választmány indítványai

Miután Török Ferenc halála által a könyvtárnoki segéd állomása megtört, az igazgató választmány az illető tisztviselőt kiballgatása után célszertűnek látta az addig létezett iroki állomást véglegesen megszüntetni. Ez annál könnyebben megtörtéhehet, mivel az egylet szolgálatában volt irnok Böhm Mihály három bavi próbaidő után eléggé bebizonyítván arra alkalmas voltát, a könyvtári segéd állomását elfoglalhatta, és így éppen a megszüntetni szándékolt iroki állomás maradt turesen. Minthogy azonban ugy a titkárnál mint némelykor az igazgatónál is iroki munkára még is van szükség, habár nem is oly mértékben, hogy ezért egy külön egyén beállítását kívántanék, a fenn nevezett Böhm Mihály pedig arra vállalkozott, hogy a könyvtárnoki segéd rendes teendőin kívül az iroki teendőket is pontosan végzi, a választmány azt indítványozta, hogy a könyvtárnoki segéd számára már régebben megállított 500 forintnyi évi fizetéséhez Böhm Mihálynak e külön szolgálata tétele jutalmul évenként 150 frtot fizetési pótléknál szálláspénz czimén engedmenyezzen a közgyűlés.

Hogy a természetudomány gyűjtemények rendezésére, fenntartására és gyarapítására megkívántat sok águ és irányu teendők pontos teljesítésére kellő erő álljon rendelkezésre, a

*) A választmányból kilépő legrégibb 4 tag: Berde Áron, gr. Bethlen János, Hincz György és Sári László; időközben kilépett Széles Dénes.

megbizott igazgató mellé egy szakavatott segéd beállítását elkerülhetetlen szükségessé vált. A múlt évben beállított preparator hivatala minőségénél fogva nem lévén elégséges az ily segéd pótlására, a megbizott igazgató pedig az alapszabályok értelmében a természeti tárgyak kikészítését magára vállalván, az igazgató választmány felbatalmazást kér a közgyűléstől arra, hogy a preparator elbocsátván, helyette ideiglenesen egy segédet adhasson a megbizott igazgatónak, és e segéd jutalmazására a preparator fizetése megszüntetésével megmarasztott 300 frt. mellé még 300 frtot. Összesen tehát 600 forintot vehessen évenként az egyleti pénztárból.

Az igazgató választmány rendeletéből közli
Fialy Henrik, s. k.
muz. titkár.

Az 1863-dik évi dec. havában az erd. muzeum részére beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: A bajor kir. akademiától „Sitzungsberichte.” 1863. I. 4-ik füze. — Idősb b. Rudics József öi „Hervartag fűzer.” Pest. 1857. — Kömives Jánostól Tegledi Miklós, „Az Evangeliumok” magyarázatának 3-dik része; Nagy-Szombat. 1580. (csoukáu.) — Némethi József öi „Meyer- s Pfennig-Atlas és Brückner Handbuch der Erdbeschreibug” Hildburghausen. 1837. — Kerületi Mózses kanonoktól Eszterházy Miklos nádor „ét eredeti oklevele.” — Pákei Lajostól 4 eredeti oklevél s több rendbeli másolatok.

II. Régiségek és érmek Szász György krasznai földmívelőtől Krasznán a határ „Tanczoló” nevű részén szántás közben talált „Tanczoló” nevű részén régiség. — Bota Pap Miklóstól 3 ezüst pénz. — Kovácsi Antalné Ajtai Rózától 16 ezüst, 40 réz, 1 ón pénz. — Vas Miklós-néól Sz. Ábrahámról egy értékes régi mentekötő. — Pákei Lajostól egy cseréj korszó, egy római mozaik téglá és egy francia assguata. Gróf Teleki Sándortól Teleki Mihály karos széke.

III. Természeti tárgyak: Tisza Lászlótól 1 ölyv. — Dr. Bartók Zsigmondtól Radnáról 1 zerge és 1 sas.

Közli Fialy Henrik,
muz. titkár.

Az Erdélybe jött magyarországi szükölködők számára.

Kézdi-Vásárhelyről: Harmath Domokos 1 frt., Csizsár József 1 frt., Bánai Ferencz 1 frt., Novák Sándor 1 frt., Czifra József 1 frt., Papp János 1 frt., Molnár Sándor 1 frt., Mihály József 1 frt., Baka Dani 1 frt., Balási Lajos 3 frt., Jankovics A. János 2 forint, Jakab István 1 frt., Bakcsi Boldizsár 1 frt. és Fitzus Márton 1 frtot összesen 17 frt. Sepsiszentgyörgyről: Csutak János 1 frt., Szász József 1 frt., Nagy Károly 1 frt., Farkas Sándor 1 frt., Sándor István 1 frt. és Nagy Lajos 1 frt. összesen 6 forintot adtak át k.-vásárhelyi helyv hitti lelkes tisz. Székely János urnak, ki a 23 forint összeget az inségügyi közp. pénztárba, julyó január 11-dikén, 14. 1864 száma a-atti kísérvénye mellett bejutatván, a megnevezett derék ifjakkak, szenvedő hazánkiai iránt ily szívélyesen tanusított részvétükért érdemlett elismerést nyílvánit,

Kolozsvárt, január 23. 1864.
Az inségügyi közp. korm. bizottság.

Ns. Tordamegye tisztsége és bírósági személyzete, folyó január 23-karól kelt, az inségügyi központi kormány-bizottsághoz intézett értesítvény mellett jegyzék szerint, mely alább következik, saját könyv-adománya gyanánt 85 forintot jelentett be. S ezen szívessegről az érdeklött t. ez megyei tisztségnek, és bírósági személyzetnek köszönetét, a központi bizottság czennel kifejezve, ez ülettől, méltanyosság követelte kötelességét teljesíti, midőn a t. cz. megyei tisztséget, mint az inségügyben, különben is kezdett óta a kívánt buzgalommal működött, s e tekintetben teljes elismerést érdemlett hivatalos testületet említi föl,

Kolozsvárt, január 26. 1864.

Az inségügyi központi kormány-bizottságtól.

Ns. To damegyei korm. tiszthatalosa a szükölködők közti is, igyekezett találatjait és fil-léreit magyarhoni inséget szenvedő testvéreivel megosztani, hogy ez a dorathoz tisztségünk is járuljon ezen részvét-ive közrűlet:

Zallich István főispáni helyettes 30 frintot, Groze János alispán 1 frt., Nagy Miklós főjegyző, a Komjantszegei beirt gabán kívül 1 frt., Gundhardt Lipót főbíró 3 frt., Leóárt Imre 1 frt., Lazhegyi Frigyes 1 frt., Ménasági 1 frt., Abt Ernő 1 frt., Médán Pál 1 frt., Galambfalvi Jzsef 2 frt., Enyedi 1 frt., Szentkirályi Mihály 1 frt., Boros János 50 frt., Blöni Ig-nátz 50 kr., Almási János 1 frt., Dr. Harmath

1 frt., Kovács Lajos aljegyző 1 frt., Bárdosi György felső kerületi főbíró m. t. elnök 10 frt., Popó József m. t. elnök 2 frt., Schneider Adolf m. t. elnök 1 frt., Rejcs Ágost cs. k. törvény-segéd 1 frt., Gáman Károly m. t. elnök 3 frt., Orbán Mihály vécsi járásbíró 1 frt., Veress Károly 2 frt., Márk János 1 frt., Kecskés Mór 1 frt., Alessin Onitiu 1 frt., Fegyverneki Sándor 1 frt., Fink József 1 frt., Kádár Pál 1 frt., Dombrádi János m. járai járás szolgabírója 1 frt., Szabó Ferenc 1 frt., Moga József 5 frt., Moga László 1 forint. Összesen 85 forint o. é.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk utóbbi számában a különféle rovat alatt említettük, hogy Bécsben már minden elintézkedés meg van véve a bekövetkező vízáradat esetére. Ily intézkedésről városunkban sem ártana gondolkozni, habár a Szamos nem a Duna. Miután az alig hasonlítható hidegben a Szamos csaknem medreig befagyott, ha az idő a halk felolvadás által nem kedvezve, oly jégzajlás lehet az idén, mely ha egybejött tényleges veszéllyel, s kárt nem is okozna, de igen valószínűleg elsodorhatja a város nagy bidját, s az a körül a Szamos medrébe összeszoruló telkeket. Nem lévén szakemberek a vízépítéssel körül, észrevettünk is inkább egy gyakorlati férfin figyelemzetéből ered, a ki a Szamos medrében, a jelen át egy csatorna vágását látja szükségesnek a véget, hogy a jégkorral általi nagyobbság veszély kiküldetés. Arra még alig is mertünk gondolni, hogy a Szamoson vízszabályozás történjék, amár a Királyhágon túl már régóta szabályozzák a folyamokat. Mi is láttunk egyik talantomos építészünk, Kagerbauer néni egy kidolgozott tervet a Szamos szabályozására, de a szépen kidolgozott, s phisikai igazságokra alapított tervezet még mind csak vár a kivitelre. Főbb, hogy az átvonult politikai viharok alatt a város pénztára nagyot szenvedett, s nagyszerű vállalatokba alig vághat mostanság, hanem az egyeseknek birtoklással összekötött bizonyos kötelességeik is vannak, a mennyiben azoknak teljesítése anyagi képességgel páronalban áll, s egy kis parterődítés minden telek körül, melyet a víz mos, valamint a tulajdonos elenyomott birtokhatárának a folyam szabaddal útja érdekében szabályozása is sokat hatna az áradások elleni biztonság érdekében.

— Szébenből írják nekünk: „A n-szebeni germán és román lapok általában szeretik elhallgatni azon jótéteményeket, melyekben az itteni szegények vallás- s nemzetkülönbség nélkül részesülnek, s míg a „H. Ztg.“ a tébolyda karácsonyfáját az egekig magasztalja, addig mélyen hallgat arról, hogy gróf Montenuovoné szintén készítet a szegények számára olyat, melyre maga részéről 20 o. é. forintot adományozott. De ez legkisebb áldozata Battyáni Julia grófnőnek, ki itt egész telen át ötven személyt látott el a nyomorult szegények közül meleg étellel, melyből a Magyarhonból kivándorló szegények is részesednek, s az ötven rendszeresen élelmezett szegényen kívül még négy szegény élelmezéséről van naponként intézkedve, kik időközben szalingszében Szébenbe.

Nem említi a lapok a nemes grófnő által a háziszegények részére ajándékba oly gyakran küldött naturalékat, tűzfűt a téli ruhákat; felelik a fenemlített karácsoni ajándékok, mely a nemes grófnőnek nemcsak közbenjárása, de tetleges adakozása által oly összegré ment, hogy kétszáz szegény gyermek részesülhetett szép ajándékokban. És szólottak-e az itteni lapok arról, hogy a grófnő konyhájáról a fennebbiek kivül naponta mily sok szegény beteg látatik el meleg edellel. Igaz, hogy a felebaráti erény jutalma nem a közhírre tételben, hanem az önkudatban van; de mégis, ha kisebb jótékonyaságot kitrombitálnak csak azért, mert nemzetünk tagjai tették, ne feledjük a nagyobb és folytonost, melyet a szegénység s közöttük nemzetünk szegényei is élveznek!

— A magyar term. tudományi társulat évi közgyűlése a hó 14-ikén folyt le. Az elnök megnyitó beszédében örömmel említé, hogy a társulat gyarapodik. A pénztár állapota, ha nem is fényes, de a bevétel a kiadás mégis több száz forinttal meghaladja, s új társulati közlöny kiadását teszi lehetővé. A könyvtár számos cseréviszony, úgy szintén vásárlás és adományok útján örvendetesen gyarapodott. Egyéb adományok is befolytak, melyek közt különösen kiemelendő Schwarz Gyula legújabb 300 frtos alapítványa. A társaság ez időszakban két tagot veszített, Sauer egyet. tanárt, és Moser kincstári hivatalnokot. — Balogh Kálmán eltávoztával megüresült első titkári helyre általános szótöbbséggel Vész Armin, a budai polytechnikum tanára lön megválasztva. Ezután az új tagok ajánlása és választása következett, melynek befejeztével a gyűlés, teendői bevégezve, eloszlott.

— Arany Jánosnak „Buda halála“ című, a m. t. akademia által legújában megkoszorúzott eposza Ráth Mórál fog megjelenni, ki a „M. S.“ szerint 200 db aranyat ígért érte a költőnek.

— Galilei születésnapjának háromszázados jubileumát Pisában nagy fényvel készülnek megünnepegni, míg végre a civilizált világ minden nemzetének tudományos intézeteit s testületeit felkéri, hogy ez ünnepély nagyszerűségének előmoditálásához bármilyen járuljanak.

— A magyar tudományos akademia folyó hó 20-án tartott nagygyűlésében dr. Rózsai József urat, az „Israelita Magyar-egylet“ elnökét, a magyar tudományok irodalom terén kifejtett buzgó munkásságáért levezető tagjain megválasztván, e tény a „Magyar Israelita“ következő sorokká kíséri: R. főorvos ur az első israelita, kit hazánkban hasonló megtiszteltetés ért. Reánk csak örvendetesen hathat hazánk ez első rangu tudományos intézetének ezen eljárása, mert biztos tanujelét látjuk benne a hazánkban is már érvényre vergődött azon szabadelvű felfogásnak, mely szerint az érdemet önmagáért kell becsülni, s hogy a valódi tudomány nem ismeri azon korlátokat, melyeket egy szomorú mulnak szűkeklésége a törekvő tehetség elé gúrdított, oly okokból, melyek csak külsősegeken alapulnak, s a szellem lényegére nézve semmi befolyással nem bírnak. Örülünk neki, mert azon biztos remény táplál bennünket, miszerint a hazai tudományosság ezen szabadelvűsége nem fog erkölcsi hatás nélkül maradni azon középkori egyenlőségekre nézve, kiket a zsidó üldözésvágy még folyvást csiklandoztat. S végül örvendünk neki, mert teljesen meg vagyunk róla győződve, miszerint e példa csak serkentésül s buzdításul szolgál honi hitfelelőnknek kitartó munkásságra, s hogy a körtünkbeli a magyar tudományosság egészen feltűnő csillagzatok nem leendnek többé kénytelenek fényük teljes kifejtésére végett külföldre vándorolni. Fogadják tehát a nagyra-beesült intézet elismerésünk benső kifejezését s legyen meggyőződve róla, miként e szabadelvű eljárása magára azon ügyre nézve is, melyet képvisel, rövid időn megtermeni a maga nem megvetendő gyümölcseit. Ezután ugyan e lap kiemeli dr. Rózsai urnak eddigi irodalmi működését, elősorolva számos munkáit, melyek töle magyar nyelven megjelentek.

— A sz. tamási pusztai majorban elkövetett rablási esetről biztos adatok nyomán a „Sny“ így értesít: A Pestmegye solti járásában fekvő sz. tamási pusztán 7—8 óra között négy rabló gr. Nemes Nándor pusztai majorját megtámadván, erőszakos fenyegetődzések között a gazdatiszt nejétől követelték, hogy az ajtót nyissa ki; az asszony az ajtót nem nyitotta ki, mire a rablók egyike a közel szomszédságban levő koresmaháztól egy fejszét hozván, az ajtót vagdalta, társai pedig az ablakon lövöldöztek be. A megrémült gazdatiszt neje látván, hogy nem szabadulhat, az ajtót kinyitotta, mire a rablók a szobába hatoltán, magoknak enni s inni adtak, azután folytonos istenkáromlások és lövöldözések között Ürményi Julia számtartónét és a gazdasszonyt elővették, hogy pénzüket adják elő, különben halál fia. A sokszori lövöldözésekre a majorbeli családtagok összefutván, ezekre tüzeltek a rablók, és senki sem mert a számtartóné segélyére menni, ugy hogy a rablás és dúlás már közel 3 óráig folyt, midőn bizonyos Harsányi Mihály, kunszentmiklósi ácsmester, ki nyul-lesen volt a szertüskertben, a gyakori puskaszó hallatára bement az udvarba, a talpon levő családtagoktól megtádván, hogy rablók vannak a majorban, a maga puskáját erősen megtöltötte, és a majorbeli kanasztól még egy puskát szerezvén, azt szintén megtöltötte, a családtagok az udvarban elhelyezte, maga pedig a tiszt ablaka alá lopódzott, éppen azon pillanatban, midőn a rablók egyike Ürményi Julia számtartónéra, pisztolyt szegyezve mellének, esküdte, hogy holnap estig 100 frtot keritsen számukra, — az ablakon keresztül jól irányzott lövéssel a rablót leterítette. Erre a többi rabló kifutott; az udvaron ismét egy másikat lőtt agyon, a harmadikat szintén megsebesítette; a holtestek még azon éjjel Kun-Szent-Miklósról bevittetvén, kitudottat, hogy a rablók kun-szentmiklósiak; az elfutottak is kinyomoztattak, kik közül az egyik, midőn bába körülvétezt, magamagát agyonlőtte; a negyedik Balog Gergely élve fogatott el, valamint a rablók vezető K. István koresmáros és egy orgazda is, 20-án Duna-Veesére átszállították s most már a rablás minden körülményei fel vannak derítve. A kalocsai törvényszék, mint rögtön itélő bíróság ítélend a bűnösök felett. Harsányi Mihály elszánt bátorságát kívánjuk itt kiemelni, buzdításul, hogy a közbátorság fen tartására más honpolgárok is ily erélyt fejtsenek ki. A harmas megyében a közbátorság érdekében a közbiztonsági közegek a legerélyesebb működést fejtik ki; a pesti járásban öt rabló kézrekerítették, kik felett a mai na-

pon Pilisen összeült s a központból kiküldött rögtönítélő bíróság ítélt.

— Az első zongora 1717-ben készült; fel-találója Schröter Gottlieb Krisztián volt.

— A szegedi lap szorongva jelenti, hogy borzadályt gerjesztő gyorsasággal közeledik — az éhség. A retgett rémalak sötét fenyegető arca napról napra láthatóbb körvonolokban mutatkozik. Így pl. Új-Szegeden vannak családok, melyeknél a napi kenyér hiányzik, s hogy ezt megszerezhessék, házi eszközeiket vesztegetik el potom áron. S ha ezekből is kifogynak? — Adakozzunk!

— A Szegedről eltűnt leánya, kiről a multkor szoltunk, 14 éves, csinos növést, szép arcú, szőke, szemé sötétkék. Kék ruhát virágokkal s fekete mentét viselt, neve Franciska. Ki róla netán tud valamit, legyen szíves a szegedvárosi kapitányságnak jelentést tenni.

— Liverpoolt és környékét irtóztatós explosio rázkódta meg. Egy, Afrika-ba induló Lotty Sleigh nevű hajón, mely 940 hordóska, vagyis 11 1/2 tonna löpporral volt telerakva, tűz támadt; a legénység 6 órakor odahagyta a járművet s midőn 7 1/2 órakor a tűz a raktárhoz ért, a hajó irtóztatós dörgéssel légbe repült. Izzéporra morzsolta e roppant erő a bárkát s a vasrészek darabkáival a Mersey mindkét oldalát beszórta. A város alapjait megrendült, ezer és ezer ablak-tábla törött össze, a ház az utcákban elaludt. Birkenbeadben még nagyobb volt a kár; igen kevés ház s egyetlen középület sem tart ép ablakokat felmutatni. Emberélet, bár több súlyos megsebesülés fordult elő, nem esett áldozatul.

— Morvaország egyik falujában e hó elején egy 117 éves agastyánt temettek el. Ez öreg élete utolsó napjait teljes öntudattal birt, halála előtt néhány héttel még ássával s kapával ment dolgozni, s minden házi munkát elvégzett. Falujában 50 éven át volt bíró. Laudon alatt a török háborúban résztvett, miről ünnep-s vasárnapokon családi körében szívesen beszélgetett. Nevezetes születése, lakodalmi s halála napjainak összeesése. Két fiút hagyott hátra, kiknek egyike 75, másika 72 éves. 30 unokája, 16 másod- és 3 harmad-unokája követte koporsóját.

— A magyar tudományos akademia új jutalomtétellei. A nyelv és Széptudományi osztályból:

1) A gróf Teleki József-féle drámai jutalomért 1864-ben szomorujátékok pályáznak. Csak valódi tragédiák fogadtatnak el, a középfajok kizárásával. A verses forma előnyűl fog tekintetni a műnek, hason- vagy közel hasonbeesű társak felett. Jutalma a száz darab arany. Hatánap 1864. dec. 31. A jutalom 1865. mart. 19-én adatik ki. A jutalmazott mű a nemzeti színház sajátjává lesz.

2) A gróf Karácsonyi-féle drámai jutalomért 1864-ben vígjátékok pályáznak. — A verses forma előnyűl fog tekintetni a műnek, hason- vagy közelhasonbeesű társak felett. Jutalma kétszáz darab arany. Hatánap 1865. dec. 31. dike. A jutalom 1866. mart. 31-én adatik ki, de csak egy, ha a legjobbnak ítélendő mű drámai, színi és formai tekintetben önálló becsesül is bír, s így színelőcsészettünk haladására szolgál. A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad.

3) Kivántatik egy elbeszélő költemény, mely a magyar történetből vagy mondából vett tárgyat úgy kezeli, hogy abban történeti vagy mondai személyek cselekvényűds mesében jelenjenek meg, a mű forrásanulmányok-mutasson, s a korfetsésre, érdekes feltalálásra, választékony nyelvezetre, és a versbeli technica szigorú, tiszta és szabályos megalkotására nézve, költészettünknek díszére szolgáljon. Jutalma az ifj. gr. Nádasdy Ferencz ur által néhai gr. Nádasdy Tamás nevére tett alapítványból száz darab arany. Hatánap május utolsó vasárnapja 1865. A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad, ki esztendő alatt, tartozik azt közrebocsátani.

A bölcsészeti osztályból. Minő befolyást gyakorol a természettudományok újabb fejlődése az emberi lélek és akarat szabadságát védő bölcsesetre? a legújabb természettudományi irányok közül, melyik az a bölcsesettel összekötözi? s ezen bölcsesetet kell-e tökéletlenséggel vádolnunk, vagy pedig a vele ellenkező természettudományi irány? Jutalma a G. rove-alapítványból harmincz darab arany. Hatánapja januarius 31. 1865. A jutalmat nyerő mű az akademia tulajdona.

A törvénnyudományi osztályból. Minő hatást gyakorol Magyarország anyagi fejlődésére, névszerint mezei gazdaságára, iparára és kereskedelmére a birodalmi vámvonal? mily érteleműk van hazánk termelésével szemben az európai nevezetesebb (angol, francia, német, orosz és török) vámtérleteken fennálló vámszabályzatoknak? s végül: mily vámrendszer és szabályzat eszközölhetné leginkább Magyar-ország és a birodalom anyagi felvirágzását? Jutalom az első magyar általános biz-

tosító társulat alapítványból ezer forint. Hatánap 1865. julius 1. A jutalmat nyerő pályamű, melynek a kinyomtatásra érdemesnek kell lennie, a szerző tulajdona marad.

A természettudományi osztályból. Irassék le Magyar- vagy Erdélyországnak valamely ásvány vagy közege vagy kövülete saját új adatokra s támaszkodva oly módon, hogy annak eddig nem ismert viszonyai is tünjenek fel. Jutalma Vitéz alapítványból negyven darab arany. Hatánap 1865. januarius 31-dike. Közelebb a már kihirdetett és függőben levő jutalomtetteket közöljük.

Nyilatkozat.

Azon vádakra, melyek ellenem részint a „Korunk“-ban, részint a „K. Közlöny“-ben a m.-vásárhelyi levelezők által hozattak, mintha t. i. a Hubay ur igazgatása alatti szintársulat kényszerített eltávozásának én lennék oka — egyszer s mindenkorra komolyan ellent mondom s nyilvánítom, hogy én sem szóval, sem írásban ez ügyben senkít meg nem bíztam, de ezt a ns város tanácsának engem illető határozata folytán nem is tehettem volna, valamint, hogy a ns tanácsnak reám hivatkozni éppen nem állott jogában; mire nézve legcselezetűbbnek tartom, ha a ns város tanácsának határozatát ideigatatom, mely szóról szóra így hangzik:

„M.-Vásárhely sz. k. város tanácsától: Kolozsvári nemzeti színgazgató t. Follinus János urnak hivatalból. Helyett.

1798./1861. T. színgazgató ur!

Nemcsak méltánylatra méltónak, hanem minden tekintetben elősegítendőnek találtattó uraságnak azon honfi szándoka, miszerint ezűl tűzte ki, itt helyben a lehetőség egy kényelmes fűdött nyári színháznak felépítését tehát midőn ebbeli fellépésében segédkezet nyújtani a tanács is elhivatásából folyó kötelemének nyilváníti, ezennel hivatalosan tudatja, hogy 1862-ik évben kezdődő három egymásután folyó nyári színszakra, mely évenként veszi kezdetét husvét hétfőjén, és tart october végéig, színi előadásokra az engedély ezennel megadatik, azon feltétel alatt, hogy: 1) már a jövő évben építtesse fel a lehetőségig tervezett kényelmes és fűdött nyári színházat, és 2) minden évben az addig Kolozsvárt működött szintársulatával jöjjön ezen városra. Ily kötelezettségek teljesítése mellett biztosítatik színgazgató ur, hogy a kifizűtt három évi nyári színszakok alatt más társulatnak itten színelőadásokra engedély nem fog adatni, miről is a kérvénynek levéltárbatételével értesítettik, illő tisztelettel levén a t. színgazgató urnak 1861 junius 26-kan.

Köteles szolgálai
a m.-vásárhelyi tanács,
Petri Ádám m. k.
főbíró.

Ezekután könnyen megítélheti a m.-vásárhelyi helyi tisztelt közönség, hogy nekem legkevésbé állott jogomban Hubay ur szintársulatát a től folytán működésében akadályozni, s ha a ns tanács reám hivatkozva, nevemet bármilyen más okból, csak villámhárítól akarta használni, ez ellen ünnepélyesen óvást teszek.

Kolozsvárt 1864 janár 24.

Follinus János,
a kolozsvári nemz. színház
igazgatója.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, jan. 22. A képviselőházban még folyvást tart a válaszfelirat felett a vitakozás. E hó 20-án egy a helyhatósági jogok bővítését tárgyzó indítvány volt szönyegben, a mely 182 szavazattal 61 ellen megbukott. Felette érdekesnek kellett lenni a 21-i vitakozásnak, a melyről azonban a hozzánk jutott lapok csak a következő rövid tudósítást közölnek: „A mai ülésnek már kezdetén látszott, hogy igen élénk fog lenni. Minden hallgatósági karzat, a melyek egyébiránt nem igen tágasok, zsufolva volt. Napoleon herczeg is megjelent s a baloldallal melletti zártszéken foglalt helyet. Picard kezdte meg a vitát, igen nyomatekos megtámadásával a biztonsági törvénynek, s idézi egy csoport nevezetes szabadságajnak véleményét az ilyen kivételes törvényekről. Rouland kormánybiztos felett vissza s éppen a Picard által idézett tekintélyek személyiségéből von ellenkező következtetéseket. A biztonsági törvény, egymond, szükségesség, s igazságon s az egyetemes szabadság tiszteletén alapul.“

Olaszország. Turin, jan. 21. A ministertanácsban felhozván Crispi a Napoleon császár ellen szándékoltt merénnyt, azt állítja, hogy az elfogott négy olasz egyike sem a marsalai ezer hős közül való.

A belügyminister körrendeletet bocsátott a megyefőnökökhöz, figyelemztetvén őket a cselekvő párt fondorlataira, a melyekből kitűnik, hogy ők a király és a parlament hatás-

körébe akarnak vágni, s azt akarják elhitetni, hogy a kormány velük titkon egyetért. A kormány el van határozva e fondorlatokat leleplezni s minden kísérletet elnyomni. A főnökök legyenek ébren s kezeljék szigorúan a törvényeket.

Milano, jan. 19. A turini kormány békés biztatásai, a „Triester Ztg.” szerint, teljességgel nincsenek összhangzásban a nagy mérvű harci készülődésekkel, a melyeket tesz, s a melyek egy Austria ellen intézendő támadás világos jellegét viselik magukon. Az a bizottság, a mely a Pó terén állítandó erődítvények tervezésére volt kiküldve, s a melynek létezését a hivatalos lapok meghazudtolták, most már csakugyan elkezdette működését, s kijellette a pontokat, a melyeken az erődítési munkálatok megkezdendők. A tudósító előtt eddigelő a következő munkálatok vannak tudva, a melyek egyrészenek már tetteles kivitele is folyamatban van: Bresciát erősítik s erős hadi ponttá alakítják át; a város felett uralgó magaslatokat amerikai őrtornyokkal látják el; az utcák bejárait karózzal, a várkastélyt új ágyútelepekkel s benső védművekkel erősítik. A Cremona melletti beszáncolt táborhelyet szélesítik s hasonló, de sokkal erősebb táborhelyet készítenek Pavia mellett is. Rocco d' Anfot, Bergamot s a castiglionei várkastélyt erősítik s Volta, Goito és San Benedetto mellett sánczolást tettek. Minden erősített hely rendeletet kapott, hogy hat hónapi eleséggel lássák el magukat, s különösen hadszerekészleteiket oly pontra szállítsák, a honnan a Pó és Mincio vonalon működendő hadtesteknek egyaránt tartalékraktárral szolgáltassanak. Végül a megszüntetett tábori kórodákat is újból szervezik Lombardiában s francia mintára hordozhatókká alakítják. Egy hét óta jelentékeny számú csapatok érkeznek ide az ország belsejéből, s a Milanotól Anconaiáig nyúló hadállás második vonala tetemesen meg van erősítve.

Németország. Berlin, január 23. Az urak házában mai ülésében a költségvetés fellett folyt a tanácskozás. A képviselőház által módosított költségvetést nagy többséggel elvetették s a kormányt 58 szavazattal 17 ellen elfogadták.

Hamburg, jan. 23. A szövetségi bizottságok folyó hó 21-ről a következő tartalmu hirdetményt adtak ki: „A Wrangel tábornagy parancsnoksága alatt álló csapatok átlépték a hercegségek határát. Tekintettel különböző szövetségi kormányok tiltakozására, Hake tábornok utasítja lön, hogy jelentse ki Wrangel tábornagnak, hogy mi szabályszerű értesítést vártunk volna; és hogy a benyomuló csapatokat nem ismerhetjük el szövetségi tartaléknak, de a meg nem változtatható ténynek kénytelenek vagyunk hódolni. A szövetségi elnökségtől azt a tudósítást kaptuk, hogy a benyomuló (osztrák és porosz) csapatok Holstein és Lauenburg végrehajtási megszállását és kormányzását illetőleg semmi további rendelkezésbe nem avatkoznak, csupán át fognak utazni. Ennélfogva felhívjuk a hercegségek hatóságait és lakosait, hogy a kívánt szolgálványokat teljesítsék az osztrák és porosz csapatoknak, s fogadják őket barátságosan.”

Drezda, jan. 23. A képviselőház Schleswig-holsteini bizottsága a következő indítványokat terjesztette a ház elébe: A szász kormány oltalmazza a szövetség tekintélyét és hatáskörét erélyesen szövetségesen vállalja ellenében. Lépjen fel a szövetségnél Frigyes hercegnek haladéktalan elismertetése ügyében. Ha az örökösödési kérdés felett rögtön határozat eszközölhető nem lenne, egy indítványozza a kormány, hogy a hercegnek egy teljhatalmu biztosát vegyék be a szövetséggyűlésbe. S működjék oda a szövetségi kormányokkal, hogy a szövetségi csapatokat Holsteinban erősítsék, s Schleswig területén szövetségi kormányok csapatjaival szállják meg.

A mai „Dresd. Journal” a következő tartalmu táviratot közöl Frankfurtból: A tegnapi szövetséggyűlésben mondták ki a határozatot, az osztrák-porosz tartaléknak a végrehajtó hadseregtől való elbocsátása tárgyában, fenntartva új tartalék alakítását szövetségi csapatokból. Egyszersmind azt is meghatározták, hogy Haake tábornoknak, Schleswig megszállása kérdésében követett magatartásáért a szövetség részéről elismerést szavazzanak.

Orosz és Lengyelország. A lublini kormányzóságból jelentik jan. 18-ról, hogy a Wroblewski, herceg Poninski és Lutyński parancsnoksága alatt felkelő csapatok, a nemzeti kormány parancsa következtében, egy kirándulást tettek Lithvániába. A lithvánokat ellátták fegyverrel és hadszerekkel, magukat jó lovakkal; s mintegy 400 an csatlakozván hozzájuk, visszajöttek a lublini területre. Utakban, Sieraniec mellett, Zamose várától egy mértföldnyire, megtámadta őket a várőrség, de kénytelen volt csufosan visszahátrálni.

Lithvániában újból egy Madiewitz nevű felkelő vezér állott élé, a kit némelyek az igazi Machiewitz lelkésznek, mások pedig csak a Kowroban kivégzett lelkész névrokonának tartanak. Csapatja már elkezdte a működést s a napokban Brzesc Litewski várhoz közeledvén, a várőrséget felriasztotta.

Dánia. Kopenhága, jan. 21. A képviselőház válaszfelirati vitaközlése közben a miniszterelnök azt mondotta, hogy a novembertől alkalmán csak alkotmányos uton szüntethető meg. „Ha a német szövetség nem gördit több akadályokat utunkba, mi, a kik elváltat kötelezettségeinkhez tartjuk magunkat, készek vagyunk Holsteint a többi ország-részekkel való alkotmányos kapcsolatba felvenni. A kormány egy hüvelyknyit sem fog tagítani azon, a mire államjogilag kötelezve van.”

Kiel, jan. 22. A dán vámvonalon álló őrszemek parancsot kaptak, hogy a poroszok közeledtére buzódjanak vissza. Miután olvadás állott be, a dánok Dannevirke-t a végsőig tartani akarják.

Oláh-Moldvafejedelemség. Bukarest, jan. 16. Az osztrák, porosz, angol és orosz ügyviselők, illető kormányaitól kapott utasítás következtében, Kuza fejedelemhez mentek, hogy a porta tiltakozását a zárdajavak secularisatioja ellen támogassák. De a fejedelem jónak látta a négy ügynök egyikét sem bocsátani maga elébe. Ennek következtében a nevezett hatalmasságok főkonzulai tegnap, minden bejelentés előre bocsátása nélkül, testileg

letileg mentek a fejedelemhez az érintett tiltakozás közös támogatása végett. Azonban Kuza fejedelem az addig lefolyt négy napot arra használta, hogy a diplomatia előterjesztéseit és tanácskozásait egy bevégzett ténnyel előzze meg. Tudtára adta a négy főkonzulkan, hogy ő már felett a porta tiltakozására s Konstantinápolyba tudósítást küldött, a melyben a kérdéses secularisatio szükségességét felfejtette. Természetesen nem igen valószínű, hogy ez a felfejtés akár a portát, akár a négy nagyhatalmat kielégítne, azonban ismét idő van nyerve; a felfejtés megvizsgálásával elteltik egy pár hónap, következék a tavasz s Kuza fejedelemnek az az előnye van, hogy akkor az európai politika állásához képest szabhatja magatartását.

Ujabbak. Páris, jan. 24. A „Patrie” hiteles közleményt hoz Kopenhágából, Dánia, Austria, Porosz, Angol- és Oroszország között létrejött bizalmas egyezményről a három hercegség személy-unióját illetően.

— London, jan. 25. Ide mexikói ügynökök érkeztek, hogy a leendő császárság részére 20 millió font sterling kölcsön iránt alkudozanak. Miután a tőzsérek mulhatlan feltételt kívántak Franciaország jóttalását, a francia kormány pedig e kívánatot határozottan visszautasítja, az ügynökök eredmény nélkül mentek vissza Párizsba.

— A „Globe” a dán-német viszályról ezt

írja: Austria és Poroszország bémenelete a hercegségekbe biztosítja a békét. A német szövetség a legújabb kísérlet alkalmával igen gyengének mutatta magát, mintsem európai nagyhatalom nevére igényt tarthatna.

A Morn. P. kevésbé reméli a békét. E lap szerint a német nagyhatalmak Dániával hat héti időhaladék iránt tett javaslatát el fogják vetni. E szerint báboru kiütése fenyeget. Anglia alig maradhat semlegesen s Francia-, Orosz- és Svédországgal Dánia területi épségét fogja védeni.

Bécsi börze Januárius 25-én: Nemzeti kölcsön 80.20. 5% Metallikus 72.35. Bank-részvény 781.—. Hitel részvény 181.40. Váltó Londonra 120.—. Ezüst 120.—. Arany 5.76. 1860-diki Állam kölcsön 93.45.

Januárius 23-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 72.—.

Bécsi gabonabörze január 16-án.

Bécsben marosi buza 91 fntos 6 frt, march-feldi 88 fntos 5 frt 35 kr, banáksági 88 fntos 5 frt 18 kr, tótvidéki 81/88 fntos 5 frt 30 kr, Győrben marosi buza 88 1/2 fntos 6 frt, 89 fntos 6 frt, győri 88 fntos 5 frt 35 kr, 88 fntos 4 frt 25 kr, Mosonyi 87 1/2 — 88 fntos 5 frt 15 kr — 5 frt 25 kr. Rozs Bécsben tótvidéki 82 fntos 3 frt 70 kr. Zab felső ausztriai 48 fntos 2 frt 28 kr. 51 fntos 2 frt 30 kr. Buzafo-galom: 25,000 mérő.

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabonacsarnokban jan. 25-én.

Osztrák mérő.	Súly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Osztrák értékben.					
Buza bansági . . .	87-88	—	—	—	—
„ tiszai . . .	86-88	5	45	5	70
„ fehérmegei . . .	85-87	5	40	5	60
„ bácskai . . .	85-86	5	25	5	35
Rozs . . .	77-79	3	70	3	75
Árpa serfőzésre . .	70-71	3	10	3	20
„ étetésre . . .	65-68	2	80	2	90
Zab . . .	42-44	2	25	2	30
Tengeri . . .	82-84	3	60	3	70
Köles . . .	—	3	50	3	60
Repeze . . .	—	5	50	6	—

Gabnaárak a királyhagyon tul.

		B	R	Á	Z	K
k r a j c z á r o k b a n.						
Szeged január	13.	520	380	320	280	400
Baja „	13.	490	360	310	220	360
Losoncz „	9.	444	320	300	200	400
N.-Beeskerek „	10.	520	—	—	250	400
Debreczen „	14.	460	360	270	210	380
Gyula „	10.	550	—	350	260	420
Eger „	12.	480	350	300	200	360
Sopron „	11.	455	312	272	217	370
H. M.-Vásárhely	11.	460	—	360	250	420
Székesfehérvár	13.	480	330	270	230	320
Pozsony „	12.	520	345	302	265	400
Buda „	13.	490	360	310	220	360

Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.

		búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	Ma to
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n.					
Abrudbánya január	15.	440—400	—	—	180—170	320—300	10
Besztercze	12.	300	180	—	130	160	7
Brassó	15.	269	160—152	154—134	100 94	154	13
Dézs	19.	320—310	230—220	—	140—120	230—220	7
K. Fehérvár	16.	405	280	—	180	224	12
Kolozsvár	21.	380	240	120	140	240	13
M.-Vásárhely	14.	356—324	250—220	—	112	186	10
N.-Enyed	21.	340—326	282—246	—	180—140	212	10
Szamosújvár	18.	300—280	200—190	—	140—120	210—200	8
Szászváros	2.	400—380	300—280	—	120—110	210—200	10
Sz.-Régen	14.	320—300	200—180	170 160	110—100	190—180	10
N.-Szeben	22.	360—307	200—183	—	147—133	200—187	14
Sz.-Udvarhely	19.	320—310	162—150	—	88 80	138	9
Torda	23.	320—310	230—220	160—150	134—130	202—190	10

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

37287—1864

(20)

(1—3)

Hirdetmény.

Méltóztatót az császári s apostoli királyi Felsőge tavalyi november hó 15-én kelt legfelsőbb határozatától fogva legkegyelmesebben megengedni, miszerint Alsó Fehérmege számára még két **alorvosi állomás** küön 300 ft. o. é. az az háromszáz forintnyi évi fizetéssel o. é. rendszerességgel, és hogy az eképp szaporított orvosi személyzet Nagy Enyeden, Alvinczen, Balázsfalván és Topánfalván helyeztessen el. E-en állomások betöltésére, melyekkel a fennit 300 frt. évi fizetésen kívül a díjforrások 12-ik osztálya van összekötve, tavalyi november hó 21-én 5345 udvari szám alatt kelt legfelsőbb királyi rendelet folytán a pályázat ezenel oly figyelmeztetéssel hirdették ki, miszerint a két újonnan szervezett hivatalok valamelyikét elnyerni kívánók bevégeztek orvosi vagy sebészti tudományokról szóló okleveleikkel, mint szinte a hazai nyelvek ismerete és más készségeket és képességeiket és ha már valami hivatalba alkalmazva lettek volna az azt is igazoló okmányokkal támogatott kérvényeiket legkésőbb a jövő **februárius hó utolsó napjáig** az Alsó-fehérmege főispánjához N.-Enyeden annál bizonyosabban beadni el ne mulasszák, minthogy a később beérkező pályaművek tekintetbe véteteli nem fognak. Az erd. k. főkörmányszéktől N.-Szebenben 1864 január 9-én.

NEM HIVATALOS.

(21)

(1—1)

Utólagos előfizetési felhívás

Az „OSZTRÁK-POSTAÜGY”

czimű kézikönyvre,

mely magában foglalja a postatörténelmet, postairodalmat és a legújabb statisztikai adatokat. A mi pedig a tulajdonképpeni postai szabályokat illeti, ezek a postahatóságok szervezetét és hatáskörét, a postahivatalnokok és postaiállomások kötelességeit körjárólják, nem különben a postavezénylők és alsóbb rendű szolgáló személyzet teendőiről, valamint a postaközlőszolgálati viszonyairól szólnak.

Továbbá bele van foglalva a levél és szekérposta gyakorlati része az összes postai illetékekkel együtt, ugyazint a hírlap és utas ügy is.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Nem kevésbé érdekel bir azon rész, a mely a közlekedés összeköttetéseit a bel- és külföldön, a vaspályákon, tavakon, folyókán és tengeren, a gőzhajózás által; szárazon a máiba és gyorsmenetű, valamint a közönséges hajások által, tartalmazandja.

Ezen művem, melyet a m. év szeptember havában kelt felhívásomnál fogva a t. olvasó közönség és különösen ügyfelembe ajánlottam, minthogy sok felől viszhangra talált, már is **sajtó alatt van**, és e folyó év majus elején szálghatnak vele.

Minthogy pedig az előfizetési megrendelések határideje m. év december havában lejárt, ezt a **f. év mártius 15-ig meghosszabítani** kívántam, miért is ezen ha'rideig az előfizetési összegeket, az „**osztrák postaügy**” czéje alatt, a keresk. ministerium m. év augusztus 31-ről kelt 12307. 1650 sz. a engedélye folytán, az előfizetők vagy megrendelők részéről a levél- és szekérpostai vitelbér elegyedésével tehát végleges díjmentesség mellett, hozzáam alólirhoz beküldeni kérem.

➡ Megrendelések postai utánvétel mellett is eszközölhetők ➡

Előfizetési ár 2 frt. o. é. Bolti ára magasbb leend.

Gyűjtőim szives fáradságát minden tíz példány után egy tiszteletpéldánnyal köszö; nöm meg.

Kolozsvártt, január havában 1864.

Reisenhoffer Rudolf, es. kir. postahivatalnok.

(12)

(3—5)

Az általánosan esmert, mell-fájás és köhögés ellen kiűnő hasznu

Mainzi Drescher és Fischer félc valódi

RETEK **RETIG-BONBONS** **CZUKORKÁK**
von C. Drescher & Fischer
MAINZ

egyeduli főraktára egész Erdélyben **Karvázy Józsefnél** Kolozsvártt

➡ **Árak:** 1 fontnak 1 frt 50 kr., 1 doboznak 45 kr., 1 csomagnak 35 kr. oszt. ért.

(18)

(2—2)

Egy jó zongora jutányos áron cladó.

Közelebbi tudósítás e Közlöny kiadó hivatalnál.